

NAMAZDA ZAMM-I SURELERİN OKUNUŞU İLE

İLGİLİ SORULAR CEVAPLAR

Sual: Namazda bir sure atlayarak okumak mekruh mu? Aradaki sure uzun olsa yine mekruh olur mu? Mesela (Vettini)yi, sonra (İnna enzelna)yı okumak mekruh mudur?CEVAP Her namazda, ikinci rekatta birinci rekatta okuduğundan üç âyet uzun okumak mekruhtur. İkinci rekatta, birinci rekatta okuduğundan sonraki bir kısa sureyi atlayarak daha sonrakini okumak da mekruhtur. Buna göre, (Eraeytellezi)yi birinci rekatta okuyan kimsenin, ikinci rekatta (Kul ya)yı okuması mekruh olur. Çünkü bir küçük sure olan (İnna ateyna) atlanmıştır. (Vettini)den sonra (İnna enzelna)yı okumak mekruh değildir. Çünkü bu iki sure arasında uzun bir sure olan (İkra) diye başlayan sure bulunmaktadır.

Sual: Birinci rekatta Kevser suresini okuyan kimse, ikinci rekatta da unutup yine Kevser suresini okumaya başladıktan sonra, bırakıp İhlâs okusa mahzuru olur mu? CEVAP Ezberinde iki sure varken bir sureyi iki rekatta da kasten okumak mekruhtur. Fakat unutarak ikinci rekatta da aynı sureye başlarsa, bırakmaz, tamamlar. Hadis-i şerifte (Bir sureye başlarsan, onu oku ve artık değiştirme!) buyruldu.

Sual: Vitir vacip namazını kılarken 3. rekatta zammı sure olarak 2.rekatta okunan zammı surenin devamı olmayıp bir veya iki sure öncesi okunursa ne olur veya 3. rekât müstakil olarak kabul edilip bir önceki okunana bakılmaz mı? CEVAP Üçüncü rekât müstakil değildir. İkinci rekatta okunandan sonrakini veya daha aşağıdakilerini okumak gerekir. Kasten öncekileri okunursa mekruh olur, unutulmuş okunursa mekruh olmaz.

Sual: Vitirde sıra ile Felak, Nas, Fil suresini okumak mekruh mu? CEVAP Evet.

Sual: İlk rekatta İhlâs, 2.de, unutup Kevseri okumak mekruh mu? CEVAP Mekruh olmaz. Çünkü yanılmak özürdür. **Sual:** Atlanılan sure uzun olursa, bir sure atlanabilir mi? Mesela Tin suresinden sonra, uzun olan Alak suresini atlayıp Kadir suresi okunabilir mi? CEVAP Evet.

Sual: Kadir suresini okurken yanılıp bir âyet atlayarak okumuşum. Namaz bozulmuş oldu mu? CEVAP Hayır bozulmuş olmadı. Üç âyet okununca vacib yerine gelir.

Sual: Namazda zammı sure okurken unutulmuş bir âyet atlansa caiz olur mu? CEVAP Bundan önce veya sonra 3 âyet veya 3 kısa âyet uzunluğunda bir âyet okunmuşsa caizdir. Okunmamışsa tekrar baştan alınır, 3 âyet okunur ve secde-i sehv de yapılır.

Sual: Bir rekatta, atlayarak Kadir, Fil ve İhlâs okumak caiz mi? CEVAP Evet.

Sual: Namazda, uzun bir sureyi okurken, üç veya daha fazla âyet-i kerime atlayarak diğer rekatta devamını okumak uygun mudur? Diğer rekatta okumaya devam ederken biraz ileriden okunabilir mi? CEVAP Evet.

Sual: Namazlarda ikinci rekatta okuduğumuz sureler, birinciden üç âyet miktarı uzun olursa mekruh olur mu? Bu husus, farz, sünnet ve nafilelerde aynı mıdır? CEVAP Evet hem farz, hem sünnet, hem de diğer nafilelerde böyledir. Ancak nafilelerde üçüncü ve dördüncü rekatlarda da zammı sure okunur. Üçüncü rekatları birinci ve ikinci rekatlardan uzun okumak mekruh

olmaz. Çünkü nafilelerde her iki rekât müstakil bir namaz sayılır. Sünnetler de nafîle namaz demektir. Sünnetleri kılarken kazaya da niyet edenler için bu durum geçerli değildir; çünkü onlar farz gibi kılınır, yani üçüncü dördüncü rekatlarında zammı sure okunmaz. Okunursa da mahzuru olmaz.

Sual: Namazda, zamm-ı surede ikinci rekâtta okunan, birinci rekâtta okunan sureden üç âyet fazla olmaması sünnettir deniyor. O zaman, sadece Fil suresinden aşağısını ezbere bilen biri sünnete nasıl uyabilir? CEVAP Birinci rekâtta Maun okunursa yedi âyettir. Ondandır üç veya dört âyetli sureler okunabilir. Mesela birincide Maun, ikincide, Kevser, Nasr veya İhlâs okunabilir. Yahut birincide Kâfirun okunursa, ikincide Nasr okunabilir. İkincide aynı miktar veya iki âyet fazla olanları da okumak caizdir, mekruh olmaz. Mesela üç âyet olan Kevser'den sonra, beş âyet olan Tebbet ve Felak okunabilir.

Sual: Yanılarak, bir önceki rekâtta okuduğu zamm-ı sureden önceki bir sureyi veya bir sure atlayarak okumaya başlayan ne yapar? CEVAP Bir şey yapmak gerekmez, okumaya devam eder, mekruh olmaz, çünkü unutmak özürdür. **Sual:** Zamm-ı sure olarak Kevser suresinden sonra, Kâfirun suresini okumak neden mekruhtur? CEVAP İkinci rekâtta, birinci rekâtta okunan zamm-ı sureden, üç veya daha fazla âyet okumak mekruh olduğu için, Kevser'den sonra Kâfirun'u okumak mekruhtur. Yanılıp okunursa mekruh olmaz.

Sual: (Namazda ikinci rekâtta birinciden üç âyet uzun okumak mekruhtur) deniyor. Bu, tahrimen mekruh mudur? CEVAP Yalnız mekruh denince genelde tahrimen mekruh anlaşılırsa da, Nimet-i İslam kitabında, bunun tenzihen mekruh olduğu bildiriliyor. Unutarak okunursa mekruh olmaz.

Sual: Bir kimse, aynı rekâtta aynı sûrenin farklı âyetlerini zammı sûre olarak okuması mekruh olur mu? Mesela Tebareke sûresinin ilk âyetini okuyup, arkasından, ikinci sayfasındaki (ve esirru) diye başlayan âyeti okusa mekruh olur mu? CEVAP Evet, mekruh olur. Atlamadan okumalıdır.

Namazda sûreleri Mushaf'taki sıraya göre okumanın hükmü nedir?

Din İşleri Yüksek Kurulu'nun bu soruya cevabı şöyledir: Namazda okunan âyet ve sûrelerin, gerek bir rekât içinde gerekse ikinci rekâtla birlikte düşünüldüğünde, Mushaf'taki sıraya göre okunması sünnete uygundur. Bir sureyi veya âyeti okuduktan sonra, ardından önceki bir sureyi veya âyeti okumak mekruhtur. Fakat bu, namazı geçersiz kılacak bir durum değildir. Burada söz konusu olan tertip, esasında namazın değil tilâvetin bir vacibidir (İbn Âbidîn, Reddül-muhtâr, II, 148, 269). Tertibe riâyetin vacip olduğu görüşü, sûre ve âyetlerin sırasının insanlar tarafından değil de, Hz. Peygamber (s.a.s.) tarafından (tevkîfen) belirlendiği kabulüne dayanmaktadır. Ancak, sûrelerin içlerindeki âyetlerin tertibinin tevkîfi olduğunda İslam âlimleri arasında ittifak bulunmakla birlikte, sûreler arasındaki tertibin tevkîfi olduğu konusunda ittifak yoktur. Bu sebeple namazda, sûrelerin sıraya göre okunması hakkında farklı görüşler ortaya atılmıştır. Hanefî mezhebinde, hem âyetler hem de sûreler arasında tertibe riâyet edip sırayı takip ederek okumak gerekli görülmüştür. Hz. Peygamberin (s.a.s.) bir gece namazında sıraya riâyet etmeden, önce Nisâ sûresini sonra Âl-i İmrân sûresini okuması gibi olayların ise, henüz sûreler arasında tertip gerçekleşmeden önceki bir zamanda meydana geldiği belirtilmektedir (Nevevî, Şerhu Müslim, VI, 62). Namazdaki okuma esnasında ilerideki bir yere geçerken, aradaki tek bir sûre veya âyetin atlanması da mekruh kabul edilmiştir. Fakat bu, bir öncekinden daha hafif derecede bir mekruhtur. Sonraki rekâtta ileriden okunacaksa, uygun olan, en az iki âyet veya iki sûre atlayarak okumaktır. Âlimlerden bazıları, sıraya riâyet etmemenin sadece farzlarda mekruh olduğunu, nafîle namazlarda mekruh olmayacağını söylemişlerdir (İbn Âbidîn, Reddül-muhtâr, II, 148, 269). Aksi görüşte olanlar ise şunu delil getirmektedirler: Hz. Peygamber (s.a.s.), Hz. Bilâl'in (r.a.), nafîle bir namaz olan teheccüdü kılarken bir sûreden diğerine atladığını duyduğunda, ona, "Sûreleri olduğu gibi oku" (İbn Ebî Şeybe, el-Musannef, III, 629) buyurmuştur. **Sonuç olarak, namazda sûre ve âyetlerin tertibine riâyet edilmemesi mekruhtur. Fakat bu, namazı bozacak ve tekrar kılması gerektirecek boyutta bir eksiklik değildir.**

